

عدالتِ حلّ مسئله در آراء دادگاه‌های کیفری ایران

دکتر علی عزیزی

قاضی دادگستری

www.ketab.ir

سرشناسه : عزیزی، علی، ۱۳۶۳-
 عنوان و نام پدیدآور : عدالت حل مسئله در آراء دادگاه‌های کیفری ایران /
 علی عزیزی
 مشخصات نشر : تهران: نشر میزان، ۱۴۰۱.
 مشخصات ظاهری : ۲۵۶ ص.
 فروست : علوم اجتماعی؛ ۱۴۲۹.
 شابک : 978-622-212-238-6
 وضعیت فهرست‌نویسی : فیا
 موضوع : بزهکاری، تحلیل -- ایران
 موضوع : Crime analysis -- Iran
 موضوع : دادگاه‌های ویژه -- ایران
 موضوع : Courts of special jurisdiction -- Iran
 موضوع : دادگاه‌های بهداشت روانی -- ایران
 موضوع : Mental health courts -- Iran
 موضوع : حقوق جزا -- ایران -- دعاوی
 موضوع : Crime law -- Iran -- cases
 رده‌بندی کنگره : HV۷۷۹۳۶
 رده‌بندی دیویی : ۳۶۴/۰۴۲
 شماره کتابشناسی ملی : ۸۵۳۳۹۸۱

هرگونه تکثیر (اعم از چاپ، کپی، فایل الکترونیکی و...) از این اثر بدون اخذ مجوز
 از ناشر خلاف قانون بوده و پیگرد قانونی دارد.
 لطفاً در صورت مشاهده، موارد را به شماره تلفن‌های ذیل اطلاع دهید.

۱۴۲۹

عدالت حل مسئله در آراء دادگاه‌های کیفری ایران

دکتر علی عزیزی

چاپ اول: بهار ۱۴۰۱

قیمت: ۹۰۰۰۰ تومان

شمار: ۲۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۲-۲۳۸-۶

نشر میزان: خیابان سهروردی شمالی، خیابان خرمشهر، پلاک ۶۲

تلفن دفتر مرکزی: ۸۸۵۴۹۱۳۱ - ۸۸۵۴۹۱۲۴ تلفن مرکز پخش و فروش: ۸۸۳۴۹۵۲۹ - ۸۸۳۴۹۵۳۰

فروشگاه مرکزی: خ انقلاب، رویروی درب اصلی دانشگاه تهران، ابتدای خ فخررازی، پلاک ۸۳، تلفن ۶۶۳۶۷۷۷۰

پست الکترونیکی: mizannasher@yahoo.com وب سایت: www.mizan-law.ir

کانال تلگرام: t.me/nashremizan

اینستاگرام: nashremizan

فهرست مطالب

فهرست نکات آراء.....	۱۳
جدول تفصیلی مشخصات آراء.....	۱۷
درآمد.....	۲۱
الف) چستی عدالت حلّ مسئله.....	۲۱
ب) وضعیت نظام قضایی ایران در ارتباط با رویکرد حلّ مسئله.....	۲۳
پ) انگیزه نویسنده از صدور، گردآوری و تحلیل آراء مسئله محور.....	۲۴
ت) هدف کتاب.....	۲۶
ث) ساختار و روش استفاده از کتاب.....	۲۶
ج) سیاست‌گذاری.....	۲۸
فصل اول: آراء حلّ مسئله با رویکرد درمان دادگاه مدار.....	۳۱
رأی شماره ۱: درمان متهم نوجوان مبتلا به اختلال روان‌شناختی اسکیزو افکتیو.....	۳۲
بخش اول: شرح جریان پرونده و مقدمه رأی.....	۳۳
الف) مشخصات هویتی طرفین و موضوع اتهام.....	۳۳
ب) نحوه وقوع جرم.....	۳۴
پ) اقدامات دادسرا در مرحله تحقیقات مقدماتی.....	۳۴
ت) اقدامات قضایی - تشخیصی دادگاه.....	۳۵
ث) اظهارات متهم در دادسرا و دادگاه.....	۳۵
ج) اظهارات وکیل تسخیری متهم در دادسرا و دادگاه.....	۳۵

- ۳۶..... (ج) اظهارات مادر متهم در جلسه دادرسی
- ۳۶..... (ح) خلاصه پرونده شخصیت متهم
- ۳۷..... (خ) نظریه مشورتی مشاور دادگاه اطفال
- ۳۷..... (د) نظریه روان‌شناس منتخب دادگاه و نتیجه آزمون MMPI
- ۳۷..... (۱) توصیف متهم
- ۳۸..... (۲) نمره آزمودنی در «مقیاس‌های روایی» چهارگانه و تحلیل روان‌شناس
- ۳۹..... (۳) نمره آزمودنی در «مقیاس‌های بالینی» ده‌گانه و تحلیل روان‌شناس
- ۴۰..... (۴) نظریه
- ۴۱..... (۵) معرفی کتاب
- ۴۱..... بخش دوم: استدلال قضایی دادگاه و اسباب موجهه رأی (جهات موضوعی و قانونی)
- ۴۱..... (الف) بررسی صلاحیت دادگاه کیفری دو در رسیدگی به جرم متهم نوجوان
- ۴۲..... (ب) شیوه و الزامات دادرسی جرایم نوجوانان در دادگاه کیفری دو
- ۴۲..... (پ) رویکرد حل مسئله و مشارکتی در اتخاذ تصمیم قضایی
- ۴۳..... (ت) تحلیل دفاعیات وکیل تسخیری
- ۴۴..... (ث) تحلیل پرونده شخصیت متهم
- ۴۵..... (ج) تحلیل نظریه مشورتی مشاور دادگاه
- ۴۶..... (چ) دلایل اثباتی وقوع جرم
- ۴۶..... بخش سوم: توجیه نوع و میزان کیفر و دستورات مسئله‌محور دادگاه
- ۴۶..... (الف) رکن قانونی جرم ارتكابی توسط متهم نوجوان
- ۴۷..... (ب) اوصاف مشدده و مخفیه مؤثر در مجازات
- ۴۸..... (پ) توجیه نوع و میزان کیفر اصلی متهم نوجوان
- ۴۸..... (ت) توجیه تعلیق اجرای «بخشی» از مجازات اصلی و صدور دستورات اصلاحی - درمانی
- ۵۱..... (ث) محاسبه سابقه بازداشت قبلی در کانون از مدت خدمات عمومی رایگان
- ۵۳..... بخش چهارم: نتیجه و منطوق رأی دادگاه
- ۵۴..... بخش پنجم: تصمیمات اصلاحی، درمانی و حمایتی دادگاه
- ۵۴..... (الف) عدم امکان به‌کارگیری برخی نهادهای اصلاحی - ارفاقی

ب) صدور قرار تعلیقِ مراقبتی اجرای یک‌سوم از مجازات	۵۴
پ) دستوراتِ ضمنِ قرار تعلیقِ اجرای مجازات	۵۵
پ - ۱) مطالعه کتاب	۵۵
پ - ۲) انجام خدمت سربازی	۵۵
پ - ۳) مراجعه به کلینیکِ تخصصیِ درمانی و توان‌بخشی نظام مافی	۵۶
ت) توجیه نوع دستوراتِ اصلاحی-درمانیِ ضمنِ قرار تعلیق	۵۶
ث) تصمیم‌حمایتی دادگاه	۵۷
بخش ششم: تذکرات و ضمانت‌اجرای رأی و نکات اجرایی	۵۷
الف) تذکراتِ دادگاه به محکوم‌علیه	۵۷
ب) تکالیفِ قاضی محترم اجرای احکام کیفری	۵۸
پ) نکات مربوط به نحوه اجرای رأی	۵۹
ت) میزان مجازات قابل اجرا	۵۹
بخش هفتم: پیشنهادهای اصلاحیِ دادگاه به دستگاه قضایی و قانون‌گذار	۶۰
پیشنهاد اول: استقرار شعبه‌ای از محاکم کیفری دو در مجتمع قضایی اطفال و نوجوانان	۶۰
پیشنهاد دوم: در دسترس بودن روان‌شناسی و روانپزشک در دادرسی اطفال	۶۱
پیشنهاد سوم: بهره‌گیری از «سیستم مدیریت اطلاعات» جهت تنظیم «راهنمای روش‌شناختی» آنلاین	۶۱
پیشنهاد چهارم: اصلاح سیستم مدیریت پرونده قضایی (CMS)	۶۲
پیشنهاد پنجم: اصلاح قوانین اطفال جهت قابلیتِ اعمال تمامی نهادهای اصلاحی - ارفاقی	۶۳
پیشنهاد ششم: آسان‌سازی قوانین در زمینه محاسبه و صدور رأی	۶۳
وضعیت تجدیدنظر و بازنگری در رأی	۶۴
بخش هشتم: فهرستِ قوانین، اسناد و کنوانسیون‌های مورد استناد، اشاره یا مرتبط	۶۴
الف) مقررات و اسناد داخلی	۶۴
ب) اسناد بین‌المللی	۶۵
شرح و تحلیل رأی شماره ۱	۶۶

۷۸	رأی شماره ۲: درمان «شاکی» مبتلا به اختلال روانی و جنسی
۷۸	بخش اول: شرح جریان پرونده و مقدمه رأی
۷۸	الف) مشخصات هویتی طرفین، موضوع اتهام و نحوه وقوع جرم
۷۹	ب) خلاصه اظهارات شاکی
۸۰	پ) خلاصه اظهارات متهم
۸۰	ت) خلاصه برخی از پرونده‌های متعدد کیفری، حقوقی و خانواده مطروحه بین طرفین
۸۰	ث) اقدامات تشخیصی دادگاه درخصوص بیماری طرفین و تأثیر آن بر ایجاد اختلافات متعدد
۸۴	ج) اولین تصمیم دادگاه
۸۵	چ) نظر روانپزشک اول معالج شاکی
۸۵	ح) نظر روانپزشک دوم معالج شاکی
۸۶	خ) دومین تصمیم دادگاه
۸۷	د) نظر بیمارستان رازی در مورد شاکی
۸۷	ذ) نظریه اداره پزشکی قانونی در مورد متهم
۸۸	ر) سومین تصمیم دادگاه
۸۸	بخش دوم: توجیهات دادگاه در اتخاذ رویکرد درمانی
۸۸	مرحله اول: مبانی «فلسفی» و «قانونی» کاربست رویکرد حل مسئله و اقدامات درمانی در پرونده کیفری
۸۸	مرحله دوم: رضایت آگاهانه طرفین به ورود به رویکرد حل مسئله و درمانی
۹۰	مرحله سوم: تشخیص صحیح مشکل و ارتباط آن با وقوع جرم
۹۱	مرحله چهارم و پنجم: درمان و تصمیمات نهایی پس از دوره درمانی
۹۱	شرایط و محدودیت‌های اتخاذ تصمیمات درمانی در رأی نهایی و راهکار پیشنهادی
۹۲	بخش سوم: نتیجه و منطوق رأی دادگاه
۹۳	شرح و تحلیل رأی شماره ۲
۹۴	رأی شماره ۳: درمان متهم مبتلا به اسکیزوفرنی

بخش اول: شرح جریان پرونده و مقدمه رأی.....	۱۰۰
الف) مشخصات هویتی طرفین، موضوع اتهام و نحوه وقوع جرم.....	۱۰۰
ب) اولین تصمیم دادگاه؛ تعیین وقت دادرسی و احضار شهود.....	۱۰۱
پ) اظهارات «شاکیه» و «شهود» در دادرسی و اولین جلسه دادگاه.....	۱۰۱
ت) اظهارات «متهم» در دادرسی و اولین جلسه دادرسی دادگاه.....	۱۰۲
ث) دومین تصمیم دادگاه؛ بازداشت متهم و اعزام به پزشکی قانونی.....	۱۰۳
ج) اقدامات ضابطان؛ عدم توفیق در اجرای دستور دادگاه.....	۱۰۳
چ) سومین تصمیم دادگاه؛ آزادی متهم و تعهد بستگان به همکاری.....	۱۰۴
ح) متن استعلام دادگاه از پزشکی قانونی.....	۱۰۴
خ) نظریه اول پزشکی قانونی.....	۱۰۴
د) نظریه دوم پزشکی قانونی.....	۱۰۵
ذ) چهارمین تصمیم دادگاه؛ بستری متهم در بیمارستان روانپزشکی.....	۱۰۵
ر) پنجمین تصمیم دادگاه؛ درخواست نظریه تخصصی روانپزشکی.....	۱۰۶
ز) نظریه سوم پزشکی قانونی.....	۱۰۶
ژ) ششمین تصمیم دادگاه؛ تعیین وقت دادرسی و احضار شهود.....	۱۰۶
س) هفتمین تصمیم دادگاه؛ استعلام نظر پزشک معالج.....	۱۰۷
ش) دومین جلسه دادرسی؛ استماع اظهارات شهود و متهم.....	۱۰۷
ص) هشتمین تصمیم دادگاه؛ استعلام مسئولیت کیفری متهم در زمان وقوع جرم.....	۱۰۸
ض) متن استعلام دادگاه از پزشکی قانونی.....	۱۰۸
ط) نظریه چهارم پزشکی قانونی.....	۱۰۹
ظ) نهمین تصمیم دادگاه؛ استعلام وضعیت روانی فعلی متهم و ضرورت اقدامات احتیاطی.....	۱۰۹
ع) نظریه پنجم پزشکی قانونی.....	۱۰۹
غ) دهمین تصمیم دادگاه؛ اعلام ختم دادرسی و صدور رأی.....	۱۰۹
بخش دوم: توجیهات دادگاه در اتخاذ رویکرد درمانی؛ شرایط و محدودیت‌ها.....	۱۱۰
الف) توجیه توسل دادگاه به رویکرد حل مسئله و درمان متهم.....	۱۱۰
ب) تحول گفت‌وگو؛ شرط اساسی تکمیل و اثربخشی برنامه درمانی دادگاه‌محور.....	۱۱۲

- ب-۱) اولین سطح از تحول گفتمان: تحول قوانین، دستگاه قضایی و قضات ۱۱۲
- ب-۲) دومین سطح از تحول گفتمان: عموم افراد جامعه و خصوصاً خانواده طرفین پرونده ۱۱۳
- پ) محدودیت‌های کاربست رویکرد درمان‌مدار در دادگاه‌های کیفری ایران ۱۱۳
- پ-۱) اعزام متهم بیمار به مراجع تشخیص بیماری ۱۱۳
- پ-۲) عدم تناسب فضای درمانی مرجع تشخیص بیماری و تأثیر سوء آن بر متهم بیمار ۱۱۴
- پ-۳) محدودیت‌ها و موانع پیش روی دادگاه در مرحله پذیرش و درمان ۱۱۴
- پ-۴) عدم کارایی مناسب سازمان پزشکی قانونی و لزوم تأسیس «بیمارستان روان پزشکی قانونی» ۱۱۵
- بخش سوم: اسباب موجهه رأی (جهت موضوعی، قانونی و درمانی) ۱۱۶
- الف) مسئولیت کیفری و سلامت یا جنون متهم در زمان وقوع جرم ۱۱۶
- ب) تأثیر مسئولیت نقصان یافته در نوع و میزان مجازات ۱۱۷
- پ) دلایل احراز مجرمیت متهم ۱۱۷
- ت) توجیه مجازات متناسب با وضعیت متهم ۱۱۸
- ث) توجیه تصمیم درمانی مناسب با وضعیت متهم ۱۱۸
- بخش چهارم: نتیجه و منطوق رأی دادگاه ۱۲۰
- الف) احکام محکومیت و برائت ۱۲۰
- ب) قرار تعلیق مراقبتی اجرای مجازات شلاق ۱۲۱
- پ) تصمیم درمانی دادگاه: مراجعه به کلینیک تخصصی روانپزشکی ۱۲۱
- بخش پنجم: تذکرات و ضمانت اجرای رأی ۱۲۲
- الف) تذکرات دادگاه به محکوم علیه ۱۲۲
- ب) تکالیف قاضی محترم اجرای احکام کیفری ۱۲۳
- شرح و تحلیل رأی شماره ۳ ۱۲۴
- رأی شماره ۴: درمان متهم مبتلا به افسردگی و اختلال استرس مزمن ۱۳۰
- بخش اول: شرح جریان پرونده و مقدمه رأی ۱۳۰
- بخش دوم: نتیجه و منطوق رأی دادگاه ۱۳۵

شرح و تحلیل رأی شماره ۴.....	۱۳۶
رأی شماره ۵: در مان طرفین مبتلا به اختلالات شخصیتی، خلقی و افسردگی.....	۱۳۹
بخش اول: شرح جریان پرونده و مقدمه رأی.....	۱۳۹
بخش دوم: استدلال حقوقی و قضایی دادگاه (امور موضوعی و جهات حکمی).....	۱۴۱
بخش سوم: نتیجه و منطوق رأی دادگاه.....	۱۴۲
شرح و تحلیل رأی شماره ۵.....	۱۴۳
* .	
فصل دوم: آراء حل مسئله با رویکرد اصلاحی - ترمیمی.....	۱۴۹
رأی شماره ۶: حل مسئله در اختلافات خانوادگی از طریق تعویق مراقبتی صدور حکم.....	۱۵۰
شرح و تحلیل رأی شماره ۶.....	۱۵۸
رأی شماره ۷: تلفیق تدابیر «درمانی» و «تأمینی» در حل مسئله اعتیاد و حالت خطرناک.....	۱۶۳
شرح و تحلیل رأی شماره ۷.....	۱۷۱
رأی شماره ۸: کاربرد جنبه ترمیمی رویکرد حل مسئله در جرایم خشونت آمیز.....	۱۷۴
شرح و تحلیل رأی شماره ۸.....	۱۸۲
رأی شماره ۹: حل مسئله در جرایم و تخلفات رانندگی.....	۱۸۷
شرح و تحلیل رأی شماره ۹.....	۱۹۰
رأی شماره ۱۰: حل مسئله از طریق دستورات اصلاحی - عبادی.....	۱۹۳
شرح و تحلیل رأی شماره ۱۰.....	۱۹۵
رأی شماره ۱۱: حل مسئله در جرم خانوادگی ترک انفاق.....	۲۰۳
شرح و تحلیل رأی شماره ۱۱.....	۲۰۶
رأی شماره ۱۲: کاربرد اصل فوریت در اقدامات مسئله محور در جرایم خانوادگی.....	۲۰۹
شرح و تحلیل رأی شماره ۱۲.....	۲۱۱
رأی شماره ۱۳: اثربخشی عدالت ترمیمی در پرداخت اقساط خسارات شاکی ضمن قرار تعویق صدور حکم.....	۲۱۳
شرح و تحلیل رأی شماره ۱۳.....	۲۱۶

فصل سوم: آراء صادره بر اساس مفهوم عام حل مسئله.....	۲۲۱
رأی شماره ۱۴: حل اختلافات مالی مبنای وقوع جرم.....	۲۲۲
شرح و تحلیل رأی شماره ۱۴.....	۲۲۳
رأی شماره ۱۵: حل اختلاف خانوادگی زیربنای جرم با صدور «قرار اعطای مهلت».....	۲۲۶
شرح و تحلیل رأی شماره ۱۵.....	۲۲۸
رأی شماره ۱۶: حل مشکل مالیاتی منشأ طرح شکایت کیفری.....	۲۳۲
شرح و تحلیل رأی شماره ۱۶.....	۲۳۴
رأی شماره ۱۷: تأثیر حل مشکل زیربنایی در سایر پرونده‌ها.....	۲۳۹
شرح و تحلیل رأی شماره ۱۷.....	۲۴۰
فهرست منابع.....	۲۴۳
الف) منابع فارسی.....	۲۴۳
ب) منابع انگلیسی.....	۲۴۴
پ) قوانین، اسناد و مقررات داخلی.....	۲۴۵
ت) اسناد و مقررات بین‌المللی.....	۲۴۷
فهرست نمایه‌ها.....	۲۴۹

فهرست نکات آراء

- نکته ۱. نوآوری در «شیوه رسیدگی» به پرونده کیفری ۶۶
- نکته ۲. نوآوری در «شیوه نگارش» رأی قضایی ۶۷
- نکته ۳. کاربرد رویکرد درمان دادگاه‌مدار ۶۸
- نکته ۴. اتخاذ رویکرد مشارکتی در اتخاذ تصمیم و صدور رأی ۶۹
- نکته ۵. توجیه رأی کیفری ۷۰
- نکته ۶. اتخاذ رویکرد حمایتی نسبت به متهم نوجوان ۷۱
- نکته ۷. اتخاذ رویکرد حمایتی نسبت به افراد دچار معلولیت ۷۲
- نکته ۸. ارائه پیشنهادهای اصلاحی به دستگاه قضایی و قانون‌گذار ۷۳
- نکته ۹. بیان صریح تذکرات، ضمانت اجرا و نکات اجرایی رأی ۷۳
- نکته ۱۰. سنجش علمی وضعیت متهم ۷۴
- نکته ۱۱. کاربرد نتایج سنجش در فرآیند دادرسی ۷۶
- نکته ۱۲. سایر موضوعات مورد توجه در رأی شماره یک ۷۶
- نکته ۱۳. توجیهات اتخاذ رویکرد درمانی ۹۴
- نکته ۱۴. توجیه اقدامات درمانی در خصوص «شاک» ۹۴
- نکته ۱۵. لزوم تحول گفتمان در باب کاربرد نهاد قضاوت در مقابل شکل‌گرایی افراطی ۹۵
- نکته ۱۶. اصل رضایت متهم به درمان و ایرادات درمان اجباری ۹۶
- نکته ۱۷. محدودیت‌های اتخاذ تصمیمات درمانی در «رأی نهایی» ۹۷
- نکته ۱۸. شناسایی مشکل زیربنایی از طریق بررسی سوابق قضایی ۹۷
- نکته ۱۹. نمونه بارز و عملی کاربرد رویکرد درمان دادگاه‌مدار ۱۲۴
- نکته ۲۰. توجیهات اتخاذ رویکرد درمانی در خصوص متهمان مبتلا به اختلالات روانی ۱۲۴
- نکته ۲۱. شرایط و محدودیت‌های اتخاذ رویکرد درمانی ۱۲۴

- نکته ۲۲. بهره‌گیری از مشارکت خانواده و جامعه محلی..... ۱۲۵
- نکته ۲۳. توجه به یافته‌های «حقوق درمان‌مدار» در فرآیند دادرسی..... ۱۲۶
- نکته ۲۴. ضرورت وجود «دادگاه سلامت روان» و «بیمارستان تخصصی روان‌پزشکی»..... ۱۲۷
- نکته ۲۵. تأثیر مسئولیت نقصان‌یافته متهم مبتلا به اختلال روانی..... ۱۲۷
- نکته ۲۶. لزوم توجه به اصول راهنمای تعیین کیفر..... ۱۲۸
- نکته ۲۷. لزوم توجیه نوع و نحوه اجرای تصمیم درمانی در کنار توجیه مجازات..... ۱۲۸
- نکته ۲۸. جلسه نظارت قضایی..... ۱۳۶
- نکته ۲۹. طولانی‌بودن فرآیند دادرسی درمان‌مدار..... ۱۳۶
- نکته ۳۰. اقدامات حمایتی نسبت به خانواده متهم و بزه‌دیده..... ۱۳۷
- نکته ۳۱. قصد متهم به فریب دادگاه و عدم تکمیل دوره درمانی..... ۱۴۳
- نکته ۳۲. فقدان ضمانت‌اجراهای تنبیهی و تشویقی مناسب..... ۱۴۴
- نکته ۳۳. توجه به بیماری متهم و وضعیت بزه‌دیده در تعیین مجازات..... ۱۴۵
- نکته ۳۴. شکست درمان یا عدم حل مسئله..... ۱۴۶
- نکته ۳۵. امکان درج توافقات «حقوقی» یا «خانوادگی» در رأی کیفری..... ۱۵۸
- نکته ۳۶. امکان الزام «شاکی» به انجام برخی دستورات در رأی کیفری..... ۱۵۹
- نکته ۳۷. ضمانت‌اجرای تکالیف «حقوقی» و تعهدات «شاکی»..... ۱۶۰
- نکته ۳۸. تلفیق تدابیر «درمانی» و «تأمینی» در حل مسئله‌ی اعتیاد و حالت خطرناک..... ۱۷۱
- نکته ۳۹. لزوم فردی‌سازی مجازات تکمیلی با وضعیت زندگی متهم..... ۱۷۲
- نکته ۴۰. موانع قانونی کاربست رویکرد حل مسئله در جرایم مهم..... ۱۸۲
- نکته ۴۱. آثار کاربست رویکرد حل مسئله در جرایم خشونت‌آمیز..... ۱۸۳
- نکته ۴۲. راهکارهای رفع موانع استفاده از نتایج رویکرد حل مسئله..... ۱۸۴
- نکته ۴۳. کنترل حالت خطرناک با اقامت اجباری در مکان معین..... ۱۸۵
- نکته ۴۴. حل مسئله در جرایم و تخلفات رانندگی..... ۱۹۰
- نکته ۴۵. تأثیر اسقاط حق تجدیدنظر در افزایش اثربخشی دستورات مسئله‌محور..... ۱۹۱
- نکته ۴۶. معیارهای تناسب مجازات جایگزین حبس با جرم و شخصیت مجرم..... ۱۹۵
- نکته ۴۷. رضایت متهم در اجرای دستورات اصلاحی - عبادی..... ۱۹۷
- نکته ۴۸. توجه کامل دادگاه به قابلیت و نحوه اجرای حکم و دستورات اصلاحی..... ۱۹۸

- نکته ۴۹. شیوه احراز انجام دستورات اصلاحی و نحوه نظارت بر آنها ۱۹۹
- نکته ۵۰. تأثیر عدالت رویه‌ای بر میزان سازگاری متهم با دستورات ۲۰۰
- نکته ۵۱. کاربست رویکرد حل مسئله در «جرایم خانوادگی» ۲۰۶
- نکته ۵۲. لزوم شرکت توأم زوجین در آموزش‌های تخصصی مسئله‌محور ۲۰۷
- نکته ۵۳. ضرورت اقدام فوری و خارج از تشریفات برای حل مسئله ۲۱۱
- نکته ۵۴. کاربست قرار ارجاع به میانجی‌گری جهت حل مسئله ۲۱۲
- نکته ۵۵. الزام به پرداخت اقساطی خسارات غیرقسطی شاکی جهت حل مسئله ۲۱۶
- نکته ۵۶. تأثیر دستور به ترک فعل یا عادات مجرمانه در حل مسئله ۲۱۷
- نکته ۵۷. کاربست رویکرد حل مسئله در اختلافات ناشی از مسکن ۲۲۳
- نکته ۵۸. آموزش شیوه‌های مسئله‌محور حل و فصل اختلاف به طرفین ۲۲۴
- نکته ۵۹. حل اختلافات خانوادگی زیربنایی سایر جرایم ۲۲۸
- نکته ۶۰. امکان جبران خسارت‌های مالی در جلسه دادرسی کیفری ۲۲۸
- نکته ۶۱. قابلیت کاربست رویکرد حل مسئله در تمام درجات جرایم تعزیری ۲۲۹
- نکته ۶۲. توجه به اختلاف مالیاتی مشأطرح شکایت کیفری ۲۳۴
- نکته ۶۳. باز - ارزیابی ارکان تشکیل دهنده حل مسئله ۲۳۴
- نکته ۶۴. امکان درج نتایج «مالی» توافقات ترمیمی در رأی کیفری ۲۳۵
- نکته ۶۵. آثار سوء عدم ثبت توافقات ترمیمی ۲۳۶
- نکته ۶۶. تأثیر حل مشکل زیربنایی طرفین بر نتیجه پرونده‌های متعدد ۲۴۰
- نکته ۶۷. امکان مصالحه دیه یا خسارت شاکی در جلسه دادرسی ۲۴۱
- نکته ۶۸. اثر ورود دادگاه به سایر اختلافات خارج از پرونده ۲۴۲